

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

قانون آیین دادرسی کیفری

مصوب ۱۳۹۲



(با اصلاحات و الحاقات بعدی)
در پرتو نظرات شورای نگهبان



پرونده شورای نگهبان

عنوان قراردادی:

عنوان و نام پدیدآور: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ (با اصلاحات و الحاقات بعدی) در پرتو نظرات شورای نگهبان / تدوین: فهیم مصطفی‌زاده، مصطفی مسعودیان.

مشخصات نشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۵.

ISBN: 978-600-8378-03-7

۲۷۷ ص.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: ۱. آیین دادرسی جزایی - ایران

2. Criminal procedure -- Iran

شناسه افزوده: الف. مصطفی‌زاده، فهیم، ۱۳۵۷ -

ب. مسعودیان، مصطفی، ۱۳۶۴ -

ج. شورای نگهبان. پژوهشکده شورای نگهبان

رده‌بندی دیویی: ۳۴۵/۵۵۰۵

رده‌بندی کنگره: KMH۴۶۰۳/۸ ۱۳۹۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۹۵۰۹۷

قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲

(با اصلاحات و الحاقات بعدی)

در پرتو نظرات شورای نگهبان

تهیه و تنظیم: فهیم مصطفی‌زاده، مصطفی مسعودیان

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۵ - تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۰۳-۷

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

تهران: خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه شهید دهقانی‌نیا، پلاک ۱۲

فکس: ۰۲۱-۸۸۳۲۵۰۸۰

تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۲۵۰۴۵

www.shora-rc.ir

nashr@shora-rc.ir

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود را ایفا و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند و با ملاحظه ضرورات کشور که گاهی با احکام ثانویه و گاهی به ولایت فقیه باید اجرا شود توجه نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

فهرست مطالب

مقدمه	۱
درآمد: درباره قانون آیین دادرسی کیفری	۵
بخش اول- کلیات	۹
فصل اول- تعریف آیین دادرسی کیفری و اصول حاکم بر آن	۹
فصل دوم- دعوای عمومی و دعوای خصوصی	۱۰
بخش دوم- کشف جرم و تحقیقات مقدماتی	۱۹
فصل اول- دادرسی و حدود صلاحیت آن	۱۹
فصل دوم- ضابطان دادگستری و تکالیف آنان	۲۰
فصل سوم- وظایف و اختیارات دادستان	۳۲
فصل چهارم- وظایف و اختیارات بازپرس	۴۴
فصل پنجم- معاینه محل، تحقیق محلی، بازرسی و کارشناسی	۵۷
فصل ششم- احضار و تحقیق از متهم، شهود و مطلعان	۷۲
فصل هفتم- قراردادهای تأمین و نظارت قضایی	۸۹
فصل هشتم- اقدامات بازپرس و دادستان پس از ختم تحقیقات	۱۰۴
فصل نهم- تحقیقات مقدماتی جرائم اطفال و نوجوانان	۱۰۹
فصل دهم- وظایف و اختیارات دادستان کل کشور	۱۱۰
بخش سوم- دادگاه‌های کیفری، رسیدگی و صدور رأی	۱۱۳
فصل اول- تشکیلات و صلاحیت دادگاه‌های کیفری	۱۱۳
فصل دوم- رسیدگی به ادله اثبات	۱۲۷
فصل سوم- رسیدگی در دادگاه‌های کیفری	۱۳۰
فصل چهارم- رسیدگی در دادگاه کیفری یک	۱۴۳
فصل پنجم- رأی غیابی و واخواهی	۱۵۰
فصل ششم- رسیدگی در دادگاه اطفال و نوجوانان	۱۵۱
فصل هفتم- احاله	۱۵۳
فصل هشتم- ردّ دادرسی	۱۵۴

بخش چهارم- اعتراض به آراء	۱۵۷
فصل اول- کلیات	۱۵۷
فصل دوم- کیفیت رسیدگی دادگاه تجدیدنظر استان	۱۶۳
فصل سوم- کیفیت رسیدگی دیوان عالی کشور	۱۶۸
فصل چهارم- اعاده دادرسی	۱۷۳
بخش پنجم- اجرای احکام کیفری و اقدامات تأمینی و تربیتی	۱۸۱
فصل اول- کلیات	۱۸۱
فصل دوم- اجرای مجازات حبس	۱۹۲
فصل سوم- اجرای محکومیت‌های مالی	۲۰۱
فصل چهارم- اجرای سایر احکام کیفری	۲۰۶
فصل پنجم- اجرای قرار تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی	۲۰۹
بخش ششم- هزینه دادرسی	۲۱۳
بخش هفتم- سایر مقررات	۲۱۷
بخش هشتم- آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح	۲۲۱
فصل اول- کلیات	۲۲۱
فصل دوم- تشکیلات دادرسی و دادگاه‌های نظامی	۲۲۳
فصل سوم- صلاحیت	۲۳۰
فصل چهارم- کشف جرم و تحقیقات مقدماتی	۲۳۵
فصل پنجم- وکالت در دادرسی و دادگاه نظامی	۲۴۲
فصل ششم- ترتیب رسیدگی، صدور و ابلاغ رأی	۲۴۳
فصل هفتم- تجدیدنظر و اعاده دادرسی	۲۴۴
فصل هشتم- اجرای احکام	۲۴۶
بخش نهم- دادرسی الکترونیکی	۲۴۹
بخش دهم- آیین دادرسی جرائم رایانه‌ای	۲۶۱
بخش یازدهم- آیین دادرسی جرائم اشخاص حقوقی	۲۷۱
بخش دوازدهم- سایر مقررات	۲۷۵

مقدمه

«شورای نگهبان» به عنوان نهاد پاسداری کننده از موازین شرع و قانون اساسی، وظیفه‌ی خطیر بررسی کلیه‌ی مصوبات مجلس شورای اسلامی و اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران را به عنوان یکی از وظایف مصرّح خویش در قانون اساسی بر عهده دارد تا قوانین و مقررات لازم‌الاجراء در جمهوری اسلامی ایران، مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی نداشته باشند. از سوی دیگر، وظیفه‌ی تفسیر اصول قانون اساسی نیز به عهده‌ی این نهاد گذارده شده است که بر اهمیت نقش و جایگاه آن در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران می افزاید. بدین سان، مجموعه نظرات ابرازی از سوی شورای نگهبان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و برای آحاد افراد جامعه قابل استفاده است؛ چه آنکه این نظرات، از جهتی شأن علمی و نظری دارد که می تواند مورد استفاده‌ی عموم علاقه‌مندان، به ویژه مجامع علمی- پژوهشی واقع شود و از جهتی دیگر، برای تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز در کشور، می تواند مورد توجه و استفاده‌ی سیاست‌گذاران و نقش آفرینان عرصه‌ی تقنین و اجرا قرار گیرد.

مقام معظم رهبری نیز در دیداری که با اعضای شورای نگهبان در تاریخ ۱۳۷۹/۴/۲۸ داشتند، با تأکید بر اهمیت نظرات شورای نگهبان فرمودند: «... مردم، مطلع نیستند... لازم است یک روال اطلاع‌رسانی منظم و مرتبی باشد که مردم در جریان قرار بگیرند، یا نظرات شورا مدوّن بشود و در اختیار اهل علم، حقوقدان‌ها، فقها و متخصصین بخش‌های مختلف گذاشته بشود؛ دانشگاه‌ها و حوزه‌ها ببینند و در جریان مباحث قرار گیرند... اینها چیزهایی است که بعد برای دیگری منبع و مدرک خواهد شد.»

بر همین اساس، با تشکیل «مرکز تحقیقات شورای نگهبان» - که در حال حاضر در قالب «پژوهشکده شورای نگهبان» فعالیت می کند- انجام فعالیت‌های علمی پیرامون نظرات شورای نگهبان به عنوان یکی از مأموریت‌های این مجموعه، در چند قالب مختلف در دستور کار قرار گرفت. تدوین مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات ادوار مختلف مجلس شورای

اسلامی، تدوین مجموعه نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان راجع به اصول قانون اساسی، تدوین مجموعه نظرات فقهی شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات دیوان عدالت اداری، تدوین نظرات فقهی و حقوقی شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی، استخراج مبانی نظرات و دلایل آرای شورای نگهبان، راهاندازی سامانه‌ی اینترنتی جامع نظرات شورای نگهبان و بارگذاری کلیه‌ی نظرات شورای نگهبان بر روی پورتال پژوهشکده^(۱) و در نهایت، پیاده‌سازی، تنظیم و تدوین مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان، از جمله طرح‌هایی بود که برای عینیت بخشیدن به این مهم طراحی شد.

ثمره‌ی تلاش‌های صورت گرفته در این مدت، انتشار چندین جلد کتاب در قالب‌های متنوع بوده که با استقبال چشمگیر مخاطبان مواجه شده است. از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به انتشار مجموعه کتاب‌های «مبانی نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات و استفساریه‌ها (برگرفته از مشروح مذاکرات شورای نگهبان)» اشاره کرد که در قالب پروژه‌ای تحت عنوان «استخراج نظرات استدلالی شورای نگهبان» به سرانجام رسیده و تا کنون کتاب‌های مربوط به سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ از این مجموعه به زیور طبع آراسته شده است. انتشار کتاب «اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان (۱۳۹۴-۱۳۵۹)» مشتمل بر کلیه‌ی نظراتِ اِبرازی شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی، اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران، نظریه‌های تفسیری و مشورتی این شورا از اصول قانون اساسی، پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز تذکرها‌ی ارشادی و قانونی شورای نگهبان به مراجع قانونی و مسئولان نظام، از دیگر آثار علمی انتشار یافته در این پژوهشکده است. همچنین انتشار کتاب‌های «قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در پرتو نظرات شورای نگهبان»، «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (مصوب ۱۳۹۲) در پرتو نظرات شورای نگهبان، به انضمام مبانی نظرات

۱. نشانی اینترنتی سامانه جامع نظرات شورای نگهبان: <http://nazarat.shora-rc.ir>

شورای نگهبان پیرامون این قانون»، «قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری (مصوب ۱۳۹۲) در پرتو نظرات شورای نگهبان، به انضمام مبانی نظرات شورای نگهبان پیرامون این قانون» و نیز کتاب «قانون حمایت خانواده (مصوب ۱۳۹۱) و قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست (مصوب ۱۳۹۲) در پرتو نظرات شورای نگهبان، به همراه مبانی نظرات شورای نگهبان پیرامون این دو قانون» از دیگر منشورات پژوهشکده است که در راستای ترویج نظرات شورای نگهبان نسبت به قوانین مهم و دارای اثرگذاری عام، تدوین و چاپ شده است.

در ادامه‌ی تلاش‌های گذشته، مجموعه‌ی حاضر با عنوان «قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ (با اصلاحات و الحاقات بعدی) در پرتو نظرات شورای نگهبان»، با هدف توجه محافل قضایی و دانشگاهی به نظرات شورای نگهبان در تحلیل و تفسیر مواد قانون آیین دادرسی کیفری و در نتیجه فهم و تبیین صحیح این قانون تدوین شده است. در این کتاب، سیر تحول مواد قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با لحاظ الحاقیه‌ی مصوب ۱۳۹۳ و اصلاحیه‌ی مصوب ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی، با توجه به نظرات و ایرادهای مطرح‌شده از سوی شورای نگهبان نشان داده شده است؛^(۱) بدین صورت که متن کامل مواد قانون آیین دادرسی کیفری ذکر شده و در ذیل هر ماده به صورت زیرنویس، حسب مورد، مصوبه‌ی ابتدایی مجلس راجع به آن ماده،^(۲) ایرادهای

۱. کتاب «قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ در پرتو نظرات شورای نگهبان»، پیش‌تر در سال ۱۳۹۳ توسط انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان چاپ شده و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته بود که با توجه به اصلاحات و الحاقاتی که طی دو مرحله در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ در این قانون به عمل آمد، مجموعه‌ی حاضر بر اساس این تحولات، به‌روز رسانی شده است.

۲. گفتنی است منظور از آنچه در زیرنویس هر ماده، با عنوان «مصوبه نخست مجلس» ذکر شده است، نخستین متن مصوب مجلس در خصوص همان ماده است که با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است؛ بر این اساس، تاریخ «مصوبه نخست مجلس» در خصوص هر ماده، لزوماً منطبق با تاریخ نخستین مصوبه‌ی مجلس در خصوص این قانون نیست.

شورای نگهبان نسبت به آن و مصوبه‌های اصلاحی بعدی مجلس آورده شده است تا خواننده ضمن آگاهی نسبت به تحولات مصوبه در پرتو نظرات شورای نگهبان، فهم دقیق‌تری نسبت به مفاد مواد مصوب حاصل کند.

در راستای بهره‌برداری مناسب از این مجموعه، ذکر دو نکته لازم است:

۱- در برخی مواد بدون آنکه شورای نگهبان نسبت به مفاد آن ماده ایرادی وارد کرده باشد، مجلس در مراحل بعدی، اقدام به اصلاح آن ماده کرده است. در این موارد نیز مصوبه‌ی نخستین مجلس برای آگاهی خواننده از تحولات تقنینی صورت‌گرفته در خصوص آن ماده، در زیرنویس ماده‌ی مورد نظر ذکر شده است؛

۲- با توجه به اینکه مواد (۵۷۱) الی (۶۹۹) قانون آیین دادرسی کیفری، طبق «طرح آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی» مصوب ۱۳۹۳/۷/۸ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به این قانون الحاق شد، شماره مواد این قسمت از قانون در زیرنویس، بر اساس ترتیب مواد در طرح ذکر شده است.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه‌ی علاقمندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

پژوهشکده شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۵

درآمد: درباره قانون آیین دادرسی کیفری

قانون آیین دادرسی کیفری، در رسیدگی‌های کیفری و تحقق عدالت کیفری نقشی بسیار مهم و اساسی دارد. قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، قانون اصول محاکمات جزایی - مصوب ۱۲۹۰- و قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات دادگستری - مصوب ۱۳۵۶- و برخی دیگر از قوانین شکلی بر تشکیلات دادگستری، صلاحیت محاکم و نحوه رسیدگی به پرونده‌های کیفری حاکم بود. با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، لزوم بازنگری در کلیه قوانین، از جمله قوانین مزبور احساس شد. در همین راستا، طی دو مرحله لوایحی با عنوان «لایحه اصلاح موادی از قانون آیین دادرسی کیفری»^(۱) و «لایحه اصلاح قوانین آیین دادرسی کیفری و اصلاحات و ملحقات آن»^(۲) به مجلس تقدیم شد که پس از بررسی در مجلس شورای اسلامی، به تصویب رسید، لیکن این مصوبات به دلیل ایرادهای شورای نگهبان و برگشت آن به مجلس، شکل قانونی به خود نگرفت و بایگانی شد. در سال ۱۳۷۳ با تصویب قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، نهاد دادرسی از تشکیلات قضایی کشور حذف شد و به دنبال آن قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری در سال ۱۳۷۸ برای پاسخگویی به تشکیلات جدید به صورت آزمایشی به تصویب کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی رسید. مجلس شورای اسلامی، مدت زمان اجرای آزمایشی این قانون را سه سال تعیین کرد. با تصویب سیاست‌های کلان قضایی در مجمع تشخیص مصلحت نظام و تأیید و ابلاغ این سیاست‌ها از سوی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۱، تصویب طرح توسعه قضایی توسط آیت‌الله شاهرودی، ریاست وقت قوه قضائیه در سال‌های دهه هشتاد، تحولات زیربنایی و اساسی در نظام قضایی کشور از جمله تجدیدنظر در قانون تشکیل

۱. برای آگاهی از متن این مصوبه و ایرادهای شورای نگهبان، بنگرید به: «مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره اول)»، مرکز تحقیقات شورای نگهبان، نشر معاونت تدوین، تفتیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری، ۱۳۹۰، صص ۵۶۷-۵۶۹.

۲. برای آگاهی از متن این مصوبه و ایرادهای شورای نگهبان، بنگرید به: «مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره دوم)»، مرکز تحقیقات شورای نگهبان، نشر معاونت تدوین، تفتیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری، ۱۳۸۹، صص ۹۴۸-۱۰۱۷.

دادگاه‌های عمومی و انقلاب و احیای دادرسی در مراجع قضایی کیفری را موجب گردید. از این رو، با توجه به نامتناسب بودن قانون آیین دادرسی کیفری حاکم - مصوب ۱۳۷۸ - با تشکیلات جدید قضایی از یک سو و آزمایشی بودن این قانون^(۱) از سوی دیگر و عدم تمدید مجدد مدت اجرای آزمایشی آن در مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۸،^(۲) تدوین قانونی جامع، دائمی، متناسب با نیازهای روز جامعه و ملهم از فقه پویای شیعه به جای قوانین جاری، ضروری می‌نمود. در همین راستا لایحه‌ی جدید آیین دادرسی کیفری پس از تهیه در قوه‌ی قضائیه، تقدیم مجلس شورای اسلامی شد. در مقدمه‌ی لایحه تقدیمی قوه‌ی قضائیه، از مهم‌ترین ویژگی‌های این لایحه انسجام در سیاست‌های کیفری و جنایی برشمرده شده است که شالوده و بنیان نظام عدالت کیفری کشور را در جهت پیشگیری از وقوع جرم، قضازدایی و بهره‌گیری از نهادهای شبه قضایی، توسعه‌ی حقوق عامه و حفظ حقوق متهم و شاکی در همه مراحل رسیدگی، حمایت از حقوق زبان‌دیدگان از جرم و شهود، دادرسی مبتنی بر مشورت و تخصصی کردن شعب، دادرسی همراه با سرعت و دقت، حمایت از امنیت و آسایش عمومی جامعه، دادرسی ترافیعی و احیای سیاست‌های کیفری اسلام در نظام ادله اثبات دعاوی پی‌ریزی می‌کند.

لایحه‌ی مزبور پس از بررسی تفصیلی در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی، سرانجام در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۰/۳/۲ با اصلاحاتی به تصویب رسید و در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۹ مجلس، با اجرای آزمایشی آن به مدت سه سال موافقت شد. رئیس مجلس شورای اسلامی مصوبه‌ی مزبور را که قبلاً به‌صورت غیر رسمی برای بررسی به شورای نگهبان ارسال شده بود، طی نامه‌ی

۱. قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸، پس از اتمام مدت سه سال اجرای آزمایشی، در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲، ۱۳۸۴، ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ توسط مجلس شورای اسلامی مجدداً تمدید شد.

۲. با توجه به عدم تصویب مجدداً اجرای آزمایشی قانون مزبور در مجلس، رئیس وقت قوه‌ی قضائیه در انتهای سال ۱۳۸۸، با توجه به خلأ قانون آیین دادرسی کیفری در محاکم، طی نامه‌ای از مقام معظم رهبری درخواست کرد تا قانون مذکور تمدید شود که معظم‌له نیز با این درخواست موافقت کردند. (بنگرید به: روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۹۰۰۰/۱۴۰۲/۱۸ مورخ ۱۳۸۹/۱/۱۸)

شماره ۲۷۰/۸۳۶۳۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۳، به‌طور رسمی به شورای محترم نگهبان ارسال کرد که پس از چندین بار اظهار نظر شورای نگهبان مبنی بر اعلام مغایرت برخی مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی^(۱) و اصلاح این موارد توسط مجلس، سرانجام این مصوبه در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ به تأیید نهایی شورای نگهبان رسید و نظر این شورا مبنی بر عدم مغایرت مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۳۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۶ به رئیس مجلس شورای اسلامی اعلام شد. بر این اساس، قانون آیین دادرسی کیفری مشتمل بر (۵۷۰) ماده در تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰ از سوی رئیس مجلس برای اجرا به رئیس جمهور ابلاغ شد. از آنجا که بخش‌های ششم و هشتم مصوبه‌ی مزبور تحت عنوان «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» و «آیین دادرسی جرائم رایانه‌ای و تشکیلات، زیرساخت‌ها و دادرسی الکترونیکی»، در اظهار نظر مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ شورای نگهبان، مغایر با قانون اساسی شناخته شده بود^(۲) و کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس، برای برطرف کردن این ایراد شورای نگهبان، بخش‌های ششم و هشتم را از این مصوبه حذف کرده بود، لذا این دو بخش مستقلاً تحت عنوان «طرح آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی» در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۶ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول و برای بررسی به کمیسیون قضایی و حقوقی ارجاع شد. این طرح طبق اصل (۸۵) قانون اساسی در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ توسط کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسید و در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۸

۱. شورای نگهبان در طی سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، حدود چهل جلسه خود را به بررسی مواد آیین دادرسی کیفری اختصاص داده است.

۲. بند (۱۹) اظهار نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۸۳۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ شورای نگهبان: «۱۹- علاوه بر ایرادات و ابهامات متعددی که در بخش‌های ششم و هشتم این مصوبه با عناوین «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» و «آیین دادرسی جرائم رایانه‌ای و تشکیلات، زیرساخت‌ها و دادرسی الکترونیکی» وجود دارد، از آنجا که این بخش‌ها جزء لایحه نبوده و طرح موضوع اصل ۷۴ قانون اساسی نیز نمی‌باشند و پیشنهاد و اصلاحات مذکور در اصل (۷۵) نیز در آنها صدق نمی‌کند و یا اصلاح عرفی مواد مذکور در لایحه محسوب نمی‌شوند، مغایر اصول فوق‌الذکر شناخته شدند. همچنین مواد دیگر که به دو موضوع مربوط به این بخش‌ها ارتباط دارند، باید با توجه به این ایراد اصلاح گردند.»

مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت سه سال موافقت شد. این مصوبه نیز در راستای اجرای اصل (۹۴) قانون اساسی، جهت انطباق با موازین شرع و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد که پس از چند بار اظهار نظر شورای نگهبان مبنی بر اعلام مغایرت برخی مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی و اصلاح این موارد توسط مجلس، در نهایت شورای نگهبان نظر خود مبنی بر عدم مغایرت مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۲۳۱۸ مورخ ۱۳۹۳/۷/۳۰ به مجلس اعلام کرد. گفتنی است در ماده‌ی آخر این مصوبه بیان شده بود که مواد این مصوبه با رعایت ترتیب شماره‌ی مواد، به‌عنوان بخش‌های هشتم، نهم، دهم، یازدهم و دوازدهم به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ الحاق گردید. همچنین در این ماده مقرر شد که زمان اجرایی شدن مجموعه‌ی قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و الحاقات مربوط به بخش‌های هشتم تا دوازدهم مصوب ۱۳۹۳، از تاریخ ۱۳۹۴/۴/۱ می‌باشد.

با وجود این، پیش از شروع اجرای این قانون، با طرح برخی اشکالات و نارسایی‌ها در این قانون، تعدادی از نمایندگان مجلس با ارائه‌ی طرحی تحت عنوان «طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری»، اصلاحی برخی مواد آن را خواستار شدند. بر این اساس، این طرح نیز طبق اصل (۸۵) قانون اساسی برای بررسی به کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس واگذار شد که سرانجام در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۳/۵ به تصویب این کمیسیون رسید. این مصوبه طی نامه شماره ۵۰۰/۱۶۹۴۹ مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ برای بررسی به شورای نگهبان ارسال شد. با اعلام مغایرت برخی مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی از سوی شورای نگهبان در یک مرحله و اصلاح آن توسط مجلس، در نهایت شورای نگهبان نظر خود مبنی بر عدم مغایرت این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را نیز طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۱۳۹۰ مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۷ به مجلس اعلام کرد. این مصوبه از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۱ با شماره ۵۰۰/۲۲۲۹۲ برای اجرا به رئیس جمهور ابلاغ شد.

بر این اساس، مجموعه قانون آیین دادرسی کیفری مشتمل بر قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ به همراه الحاقیه‌ی مصوب ۱۳۹۳ و اصلاحیه‌ی مصوب ۱۳۹۴ مجلس، از تاریخ ۱۳۹۴/۴/۱ در محاکم کیفری لازم‌الاجراء شده است.